

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-26>

УДК 657

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІАГНОСТИКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ТА УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА ОСНОВІ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

ACCOUNTING AND ANALYTICAL PROVISION OF DIAGNOSTICS OF THE FUNCTIONING OF THE ENTERPRISE AND IMPROVEMENT OF THE SYSTEM OF ECONOMIC SAFETY ON THE BASIS OF BASIS

Губарик Ольга Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3296-2074>

Юрченко Аліна Анатоліївна

здобувач другого рівня вищої освіти,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2138-8951>

Hubaryk Olha, Yurchenko Alina

Dnipro State University of Agriculture and Economics

Всі підприємства здійснюючи свою господарську діяльність мають на меті підвищувати ефективність функціонування діяльності, забезпечити високий рівень конкурентоздатності продукції, товарів, робіт та послуг, забезпечити впровадження новітніх досягнень в галузі науки з метою удосконалення виробничого процесу. Підґрунтям для досягнення поставлених цілей є забезпечення економічної безпеки підприємства. Для цього необхідно постійно здійснювати перевірку діяльності з метою виявлення слабких місць та зосередження уваги на їх усуненні або мінімізації впливу на результати діяльності. Дана стаття присвячена актуальним питанням обліково-аналітичного забезпечення діагностики функціонування підприємства; відображено вимоги які ставлять аналітики до інформації, для забезпечення правдивості отриманих результатів; розкрито принципи механізму функціонування системи економічної безпеки; наведено визначення поняття «діагностики», здійснена порівняльна характеристика поглибленої та експрес-діагностики; наведено перелік заходів для збереження поточного фінансового стану та запропоновано шляхи для його покращення.

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, ризику, фінансовий стан, діагностика.

Все предприятия, осуществляя свою хозяйственную деятельность, имеют цель повышать эффективность функционирования деятельности, гарантировать высокий уровень конкурентоспособности продукции, товаров, работ и услуг, обеспечить внедрение новейших достижений в области науки с целью усовершенствования производственного процесса. Основанием для достижения поставленных целей является создание условий экономической безопасности предприятия. Для этого необходимо постоянно осуществлять проверку деятельности с целью выявления слабых мест и сосредоточить внимание на их устранении или минимизации влияния на результаты деятельности. Данная статья посвящена актуальным вопросам учетно-аналитического обеспечения диагностики функционирования предприятия; отражены требования, предъявляемые аналитиками к информации, для обеспечения правдивости полученных результатов; раскрыты принципы механизма функционирования системы экономической безопасности; приведено определение понятия «диагностика», осуществлена сравнительная характеристика углубленной и экспресс-диагностики; приведен перечень мер по сохранению текущего финансового положения и предложены пути его улучшения.

Ключевые слова: учетно-аналитическое обеспечение, риски, финансовое состояние, диагностика.

In modern business conditions before the heads of the enterprise and their authorized persons the question of ensuring economic security of activity is acute, but the ways to ensure it involve certain obstacles. Modern transformations were filled with new economic content, thus causing certain changes in the order of economic conditions. All enterprises carrying out their economic activities aim to increase the efficiency of operations, to ensure a high level of competitiveness of products, goods, works and services, to ensure the introduction of the latest advances in science in order to improve the production process. The basis for achieving the goals is to ensure the economic security of the enterprise, for this it is necessary to constantly check the activities in order to identify weaknesses and focus on their elimination or minimize the impact on performance. All this is achieved by periodically diagnosing the financial condition of the entity. To ensure a high level of business security, entrepreneurs should pay close attention to the order of information support, because the possession of the necessary amount of information is the key to rational implementation in future analysis, identifying shortcomings and drawing conclusions and developing an action plan to prevent negative consequences. The basis of the information base is accounting data, which have their generalized reflection in the financial statements of the enterprise. But for in-depth analysis, employees also use other sources to cover a larger array of data, thus ensuring the reliability and veracity of the results, which will be the basis for developing plans to maintain the status quo and ensure future development of the enterprise. This article is devoted to topical issues of accounting and analytical support for diagnostics of the enterprise; reflects the requirements of analysts to information to ensure the veracity of the results; the principles of the mechanism of functioning of the economic security system are revealed; the definition of the concept of «diagnostics» is given, the comparative characteristic of express diagnostics and in-depth is carried out; a list of measures to maintain the current financial situation and suggested ways to improve it.

Keywords: accounting and analytical support, risks, financial condition, diagnostics.

Постановка проблеми. В умовах сучасної України актуальність економічної безпеки підтверджується появою нових і загостренням існуючих зовнішніх і внутрішніх загроз. Становлення ринкової економіки та зростання пріоритетності фінансових ресурсів на підприємстві, об'єктивно сприяли розвитку такого важливого напрямку роботи аналітика з економічної безпеки підприємства як діагностика його діяльності за допомогою фінансового аналізу. Він є складовою загальноекономічного аналізу господарської діяльності. Лише за умови належного його проведення підприємство має можливість зберегти міцні ринкові позиції в умовах жорсткої конкуренції. Для досягнення певних результатів необхідно зосередити увагу на обліково-аналітичному забезпеченні, в основу якої покладено систему збору, обробки та оцінки інформації, яка базується на різного роду даних. Спираючись на історичний досвід, можна побачити, що проблемі забезпечення економічної безпеки суспільства, а також суб'єктів господарювання повинні приділяти особливу увагу. Тому важливим є питання обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Багато науковців приділяє питанню обліково-аналітичного забезпечення велику увагу. До найвідоміших можна віднести: Бенько М. М., Акімова Н. С., Крамська М. С., Бланк І. А., Брадул О. М., Гнилицька Л. В. Метою їх наукових робіт є дослідження обліково-аналітичного забезпечення процесу функціонування системи економічної безпеки суб'єктів госпо-

дарювання, як об'єкт наукових досліджень та зосередження уваги на проблемах обліково-аналітичного забезпечення в системі економічної безпеки підприємства.

Окремо можна виділити вчених та науковців чий праці присвячені дослідженню питань проведення діагностики та аналізу діяльності підприємства. До їх числа можна віднести Градову А. В., Загорну Т. О., Лук'янова В. В., Савицьку Г. В., Копчак Ю. С. та інших.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження є детальна характеристика механізму функціонування системи економічної безпеки. Порядком формування інформації та розкриття основних вимог, які ставляться аналітиками в ході здійснення своєї роботи. Характеристика основних методів діагностики діяльності, порядок формування мети, завдань та підходів, що будуть застосовуватися при діагностиці діяльності суб'єкта господарювання, порядок отримання результатів, їх аналіз та заходи спрямовані на створення дієвих заходів для покращення фінансового стану об'єкта в цілому.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічна безпека підприємства є складним і багатограним поняттям. Складність і багатогранність цього поняття обумовлена тим, що успішна діяльність і динамічний розвиток підприємства, отже їх економічна безпека, в тій чи іншій мірі залежить практично від усіх функціональних складових їх діяльності. Іншими словами економічна безпека залежить від усіх структурних елементів підприємств, виду діяльності, посадових осіб,

управлінських рішень, впроваджені техніки і технології, тощо. Тобто все, що знаходиться в підприємстві і все, чим займається підприємство впливає на стан їх економічної безпеки.

У зв'язку з цим останнім часом поняття «економічної безпеки» займає особливе місце серед понять, і є відносно новим. Це обумовлено тим, що основою економічного благополуччя будь-якого господарюючого суб'єкта є не тільки максимізація прибутку, але й економічна безпека, а необхідність постійного забезпечення економічної безпеки зумовлюється об'єктивно наявним для кожного підприємством завданням забезпечення стабільності функціонування і досягнення головних цілей своєї діяльності.

Економічна безпека підприємства в теперішній час є вагомою частиною його фінансово-господарського стану. Внутрішнє і зовнішнє середовище функціонування суб'єктів господарської діяльності в Україні має безліч видів небезпек і загроз, які створюються відповідно до сучасних характерних особливостей вітчизняної економічної системи. Загрози економічній безпеці підприємства зазвичай пов'язані з різнобічними ризиками діяльності. Поняття ризику пов'язується з усвідомленням небезпеки, загрози, ненадійності, невизначеності, непевності, випадковості, збитку. У широкому сенсі під ризиком прийнято розуміти ймовірність (загрозу) втрати підприємством частини своїх ресурсів, недоотримання доходів чи появи додаткових витрат у результаті здійснення певної виробничої і фінансової діяльності. Також поняття ризику пов'язують із:

- 1) потенційною, чисельно вимірною можливістю втрати. Поняттям ризику характеризується невизначеність, пов'язана з можливістю виникнення в ході реалізації проекту несприятливих ситуацій і наслідків;

- 2) ймовірністю виникнення втрат, збитків, недонадходжень запланованих доходів, прибутку;

- 3) невизначеністю фінансових результатів у майбутньому;

- 4) ступенем невизначеності одержання майбутніх чистих доходів;

- 5) вартісним вираженням ймовірної події, що веде до втрат;

- 6) шансом несприятливого результату, небезпеки, загрози втрат;

- 7) ймовірністю втрати цінностей (фінансових, матеріальних, товарних ресурсів) у результаті діяльності, якщо обставини й умови проведення діяльності будуть змінюватися в

напрямку, відмінному від передбаченого планами і розрахунками.

Загрози діяльності підприємства бувають зовнішніми і внутрішніми.

До зовнішніх загроз належать: протиправна діяльність кримінальних структур, конкурентів, фірм і фізичних осіб, що займаються промисловим шпигунством або шахрайством, неспроможність ділових партнерів, протиправна діяльність раніше звільнених робітників, тощо.

До внутрішніх загроз належать дії пасивності (у тому числі умисні та ненавмисні) співробітників підприємства, що суперечать інтересам його комерційної діяльності.

Для того, щоб протистояти загрозам які постійно, в тій чи іншій мірі, діють на фінансово-господарську діяльність підприємства необхідно здійснювати постійний контроль, але для його ефективного проведення необхідно мати інформацію, яка б відповідала певного роду характеристикам.

Центральне місце у складі інформаційного забезпечення економічної безпеки займає обліково-аналітична інформація. Обліково-аналітична інформація містить у собі економічні відомості про осіб, факти, процеси, явища, які відбуваються на підприємстві.

Для ефективного управління господарськими процесами отримана у результаті діяльності інформація повинна мати певний рівень захисту для того, щоб її використання забезпечувало економічну безпеку суб'єкта господарювання. Дана інформація базується на даних бухгалтерського обліку, які фіксують усі господарські операції на підприємстві, а також дані аналізу господарської діяльності. Саме бухгалтерія знаходиться на стику інформаційних потоків різних підрозділів підприємства і практично тільки вона може формувати інформацію про реальний стан справ суб'єкта господарювання [3].

У теперішніх умовах господарювання важливим для розвитку діяльності є зростання ролі звітних даних, як джерела правдивої, достовірної і об'єктивної інформації про фінансово-господарську діяльність, особливо даних, що відображені у фінансовій звітності, що формується в системі фінансового обліку, як складової частини системи обліково-аналітичної безпеки підприємства. Усі нам відомі реєстри синтетичного і аналітичного обліку та фінансової звітності містять цілий ряд показників, які певним чином між собою взаємопов'язані і тим самим надають інформацію про виробничо-господарську діяльність.

Але окрім даних отриманих за допомогою бухгалтерського обліку, в аналізі господарської діяльності також широко застосовується планова інформація і статистична (дані статистичного обліку) та інші види управлінського спрямування, до їх складу можна віднести: оперативну, фінансову, статистичну, технічну, технологічну, соціальну та інші види інформації, що необхідні для здійснення детального аналізу. Найбільшу питому вагу для здійснення діагностики підприємства є дані бухгалтерського обліку, а саме фінансова звітність. Лише за допомогою поєднання всі видів інформації досягається можливість зробити висновки фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому.

Механізмом функціонування системи обліково-аналітичного-забезпечення економічної безпеки підприємства є сукупність законодавчих актів, правових норм, спонукальних мотивів і стимулів, методів і засобів, за допомогою яких здійснюється ціле направлення діяльності в області обліково-аналітичного-забезпечення економічної безпеки підприємства.

Механізм функціонування системи визначається наступними факторами:

- організаційно-правовою формою функціонування підприємства;
- галузевими особливостями і специфікою підприємства;
- об'ємом і ступенем диверсифікації (розширення напрямків діяльності) господарської діяльності підприємства;
- завданням, які ставляться перед службою економічної безпеки;
- підготовленістю персоналу;
- стратегією розвитку підприємства тощо.

Механізм функціонування системи обліково-аналітичного-забезпечення економічної безпеки забезпечує: збір інформації; способи узагальнення інформації; оцінку достовірності інформації та її аналіз; технологічне подання інформації користувачам; достовірне визначення рівня і стану економічної безпеки підприємства.

Механізм функціонування системи обліково-аналітичного-забезпечення економічної безпеки містить наступні складові: правову; методичну; технологічну; організаційну; інформаційну.

1. Правова складова забезпечує формування організаційно-правового механізму функціонування системи обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства і включає: законодавчі акти України; укази Президента України; постанови Верховної Ради України; постанови та розпо-

рядження Кабінету Міністрів України; накази та розпорядження Міністерств, відомств та державних адміністрацій України; рішення органів місцевого самоврядування України; накази та розпорядження підприємств, установ та інших організацій України (локальні нормативно-правові акти).

2. Методична складова передбачає застосування різноманітних методів – способів виконання окремих робіт чи реалізація окремих процедур для досягнення поставленої мети.

3. Технологічна складова – наявність сучасних прогресивних технологій збору, накопичення, обробки, систематизації, подання інформації користувачам.

4. Організаційна складова – організаційна структура господарського обліку, аналізу і контролю господарської діяльності підприємства, служби економічної безпеки підприємства.

5. Інформаційна складова забезпечує збір, обробку, накопичення, оцінку інформації про факти та показники господарського життя, фактори зовнішнього і внутрішнього середовища з метою оцінки рівня і стану економічної безпеки підприємства, його потенційних партнерів і конкурентів, а також формування стратегії і тактики протидії загрозам діяльності підприємства і його майбутньому розвитку.

Обліково-аналітичне забезпечення є складовою інформаційного забезпечення підприємства і представляє собою цілісну інформаційну систему, де головним є забезпечення якісною та своєчасною економічною інформацією зацікавлених у цьому користувачів.

Відповідно до цього визначення та ролі в процесі гарантування економічної безпеки підприємства, обліково-аналітична інформація має відповідати таким вимогам [1]:

1. Достовірність – основна якісна характеристика, яка впливає на зниження ризику впливу зовнішніх та внутрішніх загроз на економічну безпеку.

2. Точність (не допускається неоднозначне тлумачення).

3. Своєчасність. Отримана інформація є корисною для прийняття управлінського рішення і використана перш ніж вона втратить здатність впливати на рішення.

4. Ретроспективність – характеризує події, факти, явища, які вже відбулися, на які вже неможливо вплинути, змінити їх хід і наслідки.

5. Адекватність (відповідає певному процесу, реальному становищу об'єкта управління та інші).

6. Цінність (знижує стан невизначеності про об'єкт, суб'єкт).

7. Стислість (лаконічність) – максимально вичерпна та легкодоступна для сприйняття.

8. Релевантність – майбутня (прогностична) інформація, яка може бути змінена під впливом певних управлінських рішень. Саме таку інформацію надає управлінський (внутрішньогосподарський) облік.

9. Закритість (конфіденційність) – не тільки для зовнішніх, але і для внутрішніх користувачів, які не мають прямого відношення до вирішення тої чи іншої проблеми. Містить дані, що є комерційно. таємницею.

10. Повнота – відображає усі факти господарської діяльності на основі дотримання принципу раціонального ведення обліку та аналізу – затрати на облік і аналіз менші за вигоди від використання обліково-аналітичної інформації, її кількість (інформативність) достатня для прийняття рішення.

11. Конкурентоздатність – обліково-аналітична інформація виступає додатковим корпоративним ресурсом підприємства, без якого функціонування системи забезпечення економічної безпеки неможливе.

12. Багатофункціональність – звична для розуміння як безпосередніх користувачів так і для зацікавлених осіб, що не мають економічної та бухгалтерської освіти.

Дослідження суб'єктів обліково-аналітичного забезпечення залежно від виду інформації (облікова або аналітична) дозволяє визначити відмінності в групах користувачів. Інформація фінансового обліку використовується зовнішніми і внутрішніми користувачами. Зовнішні користувачі використовують переважно узагальнену інформацію, яка надається у вигляді показників фінансової звітності. Внутрішні користувачі приймають рішення на основі поточної інформації фінансового обліку, а також даних управлінського обліку. Аналітична інформація найчастіше застосовується для аналізу фінансового стану та фінансово-господарської діяльності з метою визначення відхилень в поточній діяльності та прийняття рішень у майбутньому. Цінність обліково-аналітичного забезпечення полягає в тому, що обліково-аналітична інформація, сформована з використанням як методів бухгалтерського обліку (спостереження, вимірювання, реєстрація, групування, класифікація й узагальнення), так й економічного аналізу (порівняння, елімінування, статистичні, балансові та ін.).

З метою забезпечення максимального ступеня захисту від загроз необхідно організувати певну діяльність, яка буде забезпечувати

фінансову безпеку фірми. Розгляд загроз дає змогу підготувати основу для сукупного аналізування ефективності заходів, що застосовуються для забезпечення економічної безпеки підприємства.

До одного з основних засобів забезпечення ефективного функціонування системи фінансової безпеки підприємства можна віднести узгоджене застосування методів діагностики ризиків та оцінювання збитків як бази та інструменту контролю, а також орієнтира під час планування та здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства.

Діагностикою можна назвати процес дослідження діяльності суб'єкта господарювання за допомогою певного набору методичних розробок, який дозволяє на ранніх стадіях виявити ризики, які можуть порушити сталий хід економічних процесів на підприємстві. Метою здійснення діагностики є здійснення всеохоплюючого аналізу діяльності суб'єкту господарювання. До основних завдань, які ставляться перед початком проведення є:

- проведення аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища;
- вивчення кризового середовища та виокремлення з сукупності ризиків, ті які спричинять найбільшу шкоду діяльності підприємства;
- оцінка ймовірності настання кризових ситуацій;
- здійснення аналізу роботи підприємства та виділення проблемних місць;
- формування висновків за результатами аналізу, визначення стану функціонування об'єкту управління;
- пошук резервів, як можна використати для поліпшення або відновлення ситуації.

Від мети залежить ступінь деталізації і глибина досліджень по окремих напрямках аналізу: рентабельності та фінансової стійкості; ефективності використання майна: стан забезпеченості підприємства оборотними активами; оцінка динаміки ліквідності, платоспроможності; аналіз ділової активності: визначення ефективності використання фінансових ресурсів.

Отримання результатів розрахунків цих показників для вітчизняних підприємств, а також їх детальний розгляд допоможе прийняти необхідні рішення, що дозволять мінімізувати вплив негативних чинників на діяльності підприємства, прийняти раціональні і відповідні управлінські рішення, сформувані на швидке підвищення платоспроможності, забезпечити задовільний рівень стійкості

фінансового стану, прибутковості, розвиток фінансового потенціалу підприємства.

Діагностику фінансового стану підприємства можна проводити за такими видами: експрес-діагностика; поглиблена діагностика. Порівнюємо дані види на основі певних критеріїв (таблиця 1).

Вказані види діагностики забезпечують комплексний аналіз фінансового стану підприємства.

Виділяють наступні форми проведення діагностики фінансового стану суб'єкта господарювання:

- оцінювання діяльності підприємств, іншими словами, проведення аналізу показників, що визначають ефективність діяльності, згідно зі стратегічними цілями підприємства;

- здійснення експрес-діагностики фінансового стану підприємства, тобто проведення аналізу системи взаємопов'язаних показників, які визначають загальний фінансовий стан діяльності підприємства;

- здійснення контролю фінансових показників, що визначають наслідки фінансової діяльності, для нейтралізації негативної динаміки.

Не існує універсальної системи діагностики фінансового стану, яка б відповідала всім вимогам, які ставляться підприємством, бо кожен суб'єкт самостійно встановлює мету даного аналізу відповідно до існуючих на ньому чинників, які можуть призвести до погіршення фінансового стану. Також необхідно зазначити, що зміни стосуються і переліку множини оцінювальних показників, які змінюються в залежності від галузевого клімату, її специфіки, умов функціонування та впливу середовища.

Алгоритм дій для підтримки фінансового стану:

- розробка заходів, що дозволять зменшити вразливості підприємства від зовнішнього середовища;

- розробка планів, що дозволять протистояти наслідкам при виникненні проблемних

Таблиця 1

Порівняльна характеристика видів проведення діагностики фінансового стану підприємства

Критерії оцінки	Експрес-діагностика	Поглиблена діагностика
Терміни проведення	Швидке проведення	Тривале здійснення перевірки
<i>Дані, що використовуються для здійснення діагностики</i>	Фінансова звітність, дані бухгалтерського обліку, первинні документи, зведені відомості, реєстри обліку.	Фінансова звітність, дані бухгалтерського обліку, первинні документи, зведені відомості, реєстри обліку, дані управлінського обліку, статистична звітність.
<i>Мета</i>	1. Загальна оцінка діяльності підприємства, його фінансового стану. 2. Виявлення «слабких місць» і напрямів подальшого поглибленого оцінювання. 3. Визначення тенденції зміни показників. 4. Узагальнення результатів оцінки фінансового стану та стійкості підприємства.	1. Детальна характеристика майнового і фінансового стану підприємства, результатів його діяльності у минулому і звітному періодах. 2. Виявлення конкретних причин порушення; 3. Розробка рекомендації, щодо покращення.
<i>Прийоми, що використовуються при діагностиці</i>	Вертикальний дозволяє зробити висновок про структуру балансу в поточному стані, а також проаналізувати динаміку цієї структури. Горизонтальний аналіз означає метод співставлення значень однакових показників протягом певного часового періоду.	Поглиблений аналіз фінансового стану передбачає розрахунок аналітичних коефіцієнтів, що дозволить оцінити різні сторони діяльності підприємства: майновий стан, ліквідність і платоспроможність, фінансову стійкість, ділову активність, рентабельність та ін.
<i>Подальші цілі</i>	Дозволяє з'ясувати основні тенденції фінансово-господарської діяльності та на їх основі, визначити пріоритетні напрями подальшого поглибленого оцінювання.	Конкретизує і доповнює окремі процедури експрес-аналіз.

ситуацій, здійсненні попередніх заходів для їхнього забезпечення;

– впровадження планів практичних заходів при виникненні кризової ситуації, прийняття ризикових і нестандартних рішень у випадку відхилення розвитку ситуації;

– координацію дій всіх учасників і контроль за виконанням заходів та їхніми результатами.

Багато українських підприємств наразі переживають кризовий стан та мають досить незадовільне фінансове становище, тому багато вчених присвятили свої час для формування певних шляхів, які можуть поліпшити ситуацію та підвищити загальний фінансовий стан підприємств.

План дій щодо поліпшення фінансового стану підприємства повинен ґрунтуватися на даних діагностики, за допомогою якої були виявлені недоліки і на які необхідно звернути увагу в першу чергу. Так, як проведення аналізу включає у себе дослідження окремих показників, які характеризують певні сторони діяльності та стану функціонування підприємства, необхідно формувати план дій відповідно до покращення саме вихідних даних.

Початковим етапом у поліпшенні фінансового стану підприємств є знаходження оптимального відношення власного і позикового капіталу, що мало забезпечити мінімізацію фінансового ризику за максимальної рентабельності власного капіталу. Оптимізація ліквідності підприємства здійснюється за рахунок механізму фінансової стабілізації – системи заходів, спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого, мінімізації запасів незавершеного виробництва, та збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання. Для підприємства першочерговим етапом стабілізації фінансового стану є досягнення такого рівня фінансової стійкості, як досягнення повного самофінансування виробничо-господарської діяльності у режимі простого відтворення. Тобто, необхідно досягти такого рівня стабілізації при якому забезпечується стійкість, як протизвага зниження об'ємів виробництва і руйнування ресурсного потенціалу. Більш досконалим етапом стабілізації фінансового стану є забезпечення такої фінансової стійкості, яка зумовлює поступовий економічний ріст і перехід до розширеного відтворення. Важливим моментом є забезпечення стійкості фінансового стану підприємства, що зазвичай залежить від обсягу отриманого прибутку, що має забез-

печувати зміцнення матеріально-технічної бази та приріст фінансової ресурсів.

Немало важливим є оптимізація оборотних коштів. Це ще один спосіб поліпшити фінансовий стан компанії за рахунок прискорення обороту коштів компанії та зменшення виробничих витрат або надання послуг без втрати якості.

Окрім фінансових методів, що застосовуються для поліпшення фінансового стану компанії, застосовуються також економічні методи, що мають опосередкований вплив на фінансовий стан компанії. Одним з найважливіших способів є оптимізації економічних та загальних бізнес- процесів є поліпшення якості товару чи послуги, які компанія пропонує споживачам та збільшення доходу від реалізації продукції.

Висновки. Сучасні підприємства намагаються зробити свою діяльність більш ефективною, однією з передумов є забезпечення економічної безпеки, здатність протистояти як зовнішнім так і внутрішнім загрозам. Але для того, щоб мати можливість до протидії загрозам необхідно мати уявлення про свої переваги та приховані резерви, а також вразливі місця.

Фінансовий стан є головним показником, який показує те, як підприємство функціонує, бо містить всю інформацію про господарську діяльність того, чи іншого об'єкту. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства допомагає сформувати комплекс заходів, що допоможуть покращити фінансове становище підприємства та підвищити ефективність його роботи. Для цього використовується обліково-аналітична інформація, якій відводиться центральне місце у складі інформаційного забезпечення. З одного боку, обліково-аналітичне забезпечення є інформаційною основою для моніторингу стану та рівня економічної безпеки підприємства, а з іншого – специфічним видом професійної діяльності в галузі безпеки, який безпосередньо впливає на її забезпечення. В процесі здійснення діагностики підприємства використовують різноманітні методи, прийоми та моделі, застосування яких визначається конкретним випадком та залежить від того на що саме направлено діагностику. Такий спосіб оцінки в результаті дасть змогу оцінити не лише підсумкові данні про рівень роботи підприємства, а й дозволить сформуванню напрямки, що допоможуть підвищити ефективність діяльності підприємства, що відповідно призведе до покращення його фінансового стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бенько М. М. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства : підручник. Київ, 2021. 560 с.
2. Гнилицька Л. В. Обліково-аналітичне забезпечення функціонування системи економічної безпеки суб'єктів господарювання як об'єкт наукових досліджень. *Управління проектами та розвиток виробництва*. 2011. № 1. С. 146–154.
3. Городня Т. А., Мойсеєнко І. П. Економічна та фінансова діагностика : навч. посіб. Львів : Магнолія, 2014. 282 с.
4. Грінка Т. І. Сучасні проблеми обліково-аналітичного забезпечення в системі економічної безпеки підприємства. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2013. Вип. 23. С. 414–418.
5. Шепелиук В. А. Дефініції поняття «інформація» для обліково-аналітичного забезпечення в управлінні економічною безпекою підприємства. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія : «Економічні науки»*. 2017. Вип. 1. С. 185–191.

REFERENCES:

1. Benko M. M. (2021) *Oblikovo-analytychne zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpryiemstva: pidruchnyk* [Accounting and analytical support of economic security of the enterprise]. Kyiv: Lira-K. (in Ukrainian)
2. Hnylytska L. V. (2011) *Oblikovo-analytychne zabezpechennia funktsionuvannia systemy ekonomichnoi bezpeky sub'iektiv hospodariuvannia yak ob'iekt naukovykh doslidzhen* [Accounting and analytical support for the functioning of the economic security system of economic entities as an object of scientific research]. *Project management and production development*, no. 1, pp. 146–154.
3. Horodnia T.A., Moiseienko I.P. (2014) *Ekonomichna ta finansova diahnostyka: navch. posib.* [Economic and financial diagnostics]. Lviv: «Mahnoliya». (in Ukrainian)
4. Hrinka, T. I. (2013) *Suchasni problemy oblikovo-analytychnoho zabezpechennia v systemi ekonomichnoi bezpeky pidpryiemstva* [Modern problems of accounting and analytical support in the system of economic security of the enterprise]. *Scientific works of Kirovograd National Technical University. Economic Sciences*, vol. 23, pp. 414–418.
5. Shepeliuk V. A. (2017) *Definitsii poniattia «informatsiia» dlia oblikovo-analytychnoho zabezpechennia v upravlinni ekonomichnoiu bezpekoiu pidpryiemstva* [Definition of the concept of «information» for accounting and analytical support in the management of economic security of the enterprise]. *Visnyk of Donetsk National University of Economics and Trade. Mikhail Tugan-Baranovsky. «Economic Sciences»*, vol. 1, pp. 185–191.